Bloeyendael bulletin

50 jaar

juli 2026

Jubileum Special

Bloeyendael bestaat 50 jaar, een Jubileum Special

Een jubileum: een terugblik, een ‘stilstaan bij’, een feest.., maar wat ‘herdenk’ je nu eigenlijk bij het jubileum van een park? Bloeyendael is een prachtig natuurpark. Bloeyendael staat echter ook voor het vele werk en de inzet van vrijwilligers, en de bijdragen van trouwe donateurs. Dàt maakt dat het park is wat het nu is, een ‘oase van natuur en rust’. Daar staan we bij stil.

Het huidige Bloeyendael is ook het resultaat van ‘actie’ om het park te laten voortbestaan, vooral in de 90-er jaren. Dit actievoeren resulteerde in de Stichting Bloeyendael, die ook een jubileum viert; de stichting werd eind 1990 opgericht en bestaat nu dus ruim 35 jaar! De inzet van mensen die actie voerden ‘herdenken’ we ook. Lees hierover in dit bulletin. Bij een jubileum hoort ook terugkijken; even terug naar ‘eerder’, naar het begin. In dit bulletin lees je over de (ontstaans)geschiedenis van het park en over Hans Pemmelaar’s ontwerp van het park. Kijk hiervoor ook eens op onze vernieuwde website: bloeyendael.nl/begin/

En natuurlijk is er een feest voor de vrijwilligers en donateurs, tijdens het vrijwilligersuitje en tijdens de feestelijke bijeenkomst op **26 september** in ‘De Berenkuil’, ook voor onze externe relaties (nadere informatie volgt).

Bloeyendael zou niet zijn wat het is zonder ook de inzet van en samenwerking met de Gemeente Utrecht. De Wijkpost Oost is al jaren ons ‘maatje’ in het beheer van het park; lees het interview met Marcel Spijker, al vele, vele jaren één van de medewerkers die helpt Bloeyendael onderhouden.

We vragen je aandacht voor een nieuwe bewoner van ons park.

Om tenslotte het ‘heden’ ook aandacht te geven onderzocht de redactie welke associaties het park nu oproept bij de vrijwilligers en donateurs; ze vroeg het hen, en een ‘woordwolk’ in dit bulletin laat die associaties nu zien. Herken je je erin?

Ik wens je een goede zomer toe, met veel natuur en lekker werken in Bloeyendael!

Piet van Ommeren, voorzitter

REDACTIE
Nora de Groen, Jan Heijmans
FOTOGRAFIE
Paul Brasse, Jan Heijmans, Nora de Groen, Jaap de Boer/Utrechts Archief, Bloeyendael Archief
VORMGEVING
Karel Meijer, Utrecht
DRUK
HelloPrint (www.helloprint.nl)
LOGO
Illustratie Dick Bruna © copyright Mercis bv, 1991

Bloeyendael

Toen ik je lang geleden verliet, mijn
geliefde,
heeft het leven mij achtervolgd,
helemaal tot hier.

Ik fietste over troosteloze wegen
naar de troosteloze Uithof
langs studentencomplexen
kantorencomplexen
en de stad hapte in mijn pedalen

tot een mannetje achter een heg mijn
aandacht ving
en mij ontsnappen liet naar
Bloeyendael.

Bloeyendael, vergezicht
van helmknop en vruchtbeginsel!
Ooit lag hier een biezenveld bij de
toegang tot de stad
en het moerasland werd polder
en de polder werd park

en het park werd beton
als niet een leger van volkstuinders
verenigd onder het wapen van Dick
Bruna
ten strijde was getrokken tegen het
stadsbestuur.

Geliefde, ik zag hier vandaag
velden vol sneeuwklokjes
en in de verte het ragfijn staketsel van
de Dom.
Het zachte pad bevrijdde mij van asfalt,
het geritsel in de struiken verdreef
gisteren en morgen
en de stilte maakte mij los van
mensen,

de mensen, ze zijn met
honderdduizenden
in de stad en ik ben hier alleen
bij de grote zaagbek de krakeend de
dwergmuis ik hoor
onzichtbare vogels zingen onder het
licht,
ik ben terug.

Een park is waar wij woonden voor we
geboren werden.
Een park is de belofte van wat komen
gaat.

En als ik naar je terugkom voor altijd,
als mijn fiets het zo lang volhoudt,
dan zullen wij wandelen
in een eeuwig groen park,
elke dag.

Alexis de Roode

Dit gedicht is, in een verkorte versie, verschenen in Schaduwpeloton *(uitgegeven bij Magonia), een unieke drietalige dichtbundel over de eerste etappe van de Tour de France, die 4 juli 2015 in Utrecht plaatsvond. De dertien Utrechtse dichters van het Utrechts Stadsdichtersgilde lieten zich inspireren door speciale plekken langs de route van de eerste etappe.*

Bloeyendael, de Stichting

*Deze bijdrage is geschreven door **Jan Weggemans**, oud-voorzitter van de Stichting Bloeyendael. Het artikel is eerder gepubliceerd ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de stichting.*

Rafelrand zonder visie

Het natuurpark Bloeyendael is in de winter van 1975/1976 aangelegd door de gemeente Utrecht. Het gebied er om heen was grotendeels leeg. In wat nu het kantorenpark Rijnsweerd-Noord is, stond de laagbouw van het voormalige provinciekantoor (De Sterren). Verder de middelhoogbouw van de AMEV (thans ASR). En helemaal verloren midden in het gebied een IVO-MAVO. Ook volkstuincomplex ATV-Stadion was er al na een verplaatsing vanaf een eerdere locatie bij het voetbalstadion. Het was echt een rafelrand van de stad, waarvoor geen visie was ontwikkeld.

Uitgelekte plattegrond leidt tot verzet

Zo'n relatieve leegte aan de rand van de oude stad lokt een roep tot herontwikkeling uit. Voorjaar 1990 was het zover. In het *Utrechts Nieuwsblad* lekte een plattegrondje uit waarin het gebied Rijnsweerd-Noord was vol getekend met kantoren. Dit gold voor het totale gebied tussen de Waterlinieweg en de A 28 inclusief Park Bloeyendael en de volkstuinen langs de Oostbroekselaan. Midden in het park was een bushalte ingetekend ten behoeve van een toekomstige ondergrondse halte van een metro! Het zou slechts een ambtelijke schets zijn, waar het bestuur geen weet van had.

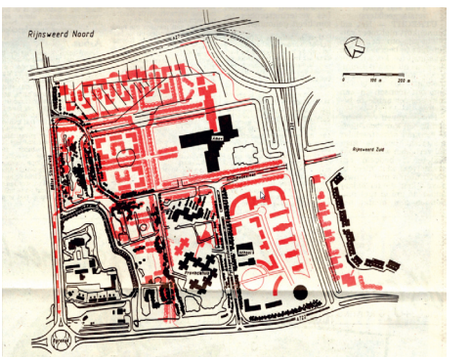

De tekening was gemaakt door AMEV, dat zich – naast verzekeren – ook bezighield met projectontwikkeling. De gemeente vond het wel makkelijk: het scheelde een boel werk en verkoop van de gemeentegrond zou veel geld opleveren. Dat geld was nodig voor de aanleg van de (HOV-)buslijn van het Centrum naar de Uithof. Alle door AMEV ingetekende bebouwing is sindsdien gerealiseerd behalve die in Park Bloeyendael en op de volkstuinen.

De volkstuinders aan de Oostbroekselaan waren zeer verontrust over de toekomst van hun tuinen. Op 21 mei

1990 besloten een aantal leden tijdens de rondvraag van de jaarvergadering dat zij zich zouden verzetten tegen de ambtelijke bouwplannen. Het bestuur van de ATV Stadion aarzelde, want hen was voorgehouden dat zij mogelijk konden (terug)verhuizen naar de omgeving van het FC Utrecht- stadion. "Van de gemeente verloor je de strijd toch altijd", was de visie van hun bestuur.

Een delegatie van de "rebelse" volkstuinders, te weten Frans van der Hulst en het echtpaar Dick en Rebecca Hartman zocht contact met de in Park Bloeyendael actieve imker Theo de Ronde. Theo dreef zijn imkerij vanuit de werkkeet van de dienst Stadsbeheer middenin het park. Ook hield hij zo een oogje in het zeil bij gebrek aan gemeentelijk toezicht. Een samenwerkingsverband werd afgesproken. Toen het bestuur van de volkstuinvereniging op hun handen bleef zitten, ging de groep tuinders met Theo over tot actie onder naam "actiegroep Bloeyendael" met als thema "Houdt Bloeyendael groen". Theo was als bioloog een belangrijke kennisbron en had ook een visie op het onderhoud van het park.

De actie krijgt vorm

Met door Dick Hartman handgeschreven, pittig geformuleerde teksten, op groene pamfletten en vele persberichten werd onze visie uitgedragen. Op grond van regels voor de inspraak van de bevolking gaf de gemeente subsidie voor activiteiten die met die inspraak verband hielden en zo werden de eerste kosten gedekt. De actiegroep stond elke zaterdag in een kraam bij het stadhuis om handtekeningen te verzamelen tegen de sloop van het groen. Ook was er een kaartenactie, waarbij de bevolking een tekst op een groene kaart kon aanvullen met eigen woorden en richten aan de politieke partij(en) van hun keuze. De raadsfracties wisselden na elk weekend de scores met elkaar uit. De noodzaak om Bloeyendael groen te houden werd stadsbreed bekend! En het sijpelde ook langzaam door naar de vaak buiten de stad wonende ambtenaren van de dienst Stadsontwikkeling.

Sympathiebetuigingen uit allerlei hoeken stroomden binnen. Zo bood de

Lees verder op pagina 6

advocaat Bas Besseling aan om gratis juridische bijstand te leveren. Op zijn advies is op 13 december 1990 een formele Stichting Bloeyendael opgericht. Alleen rechtspersonen konden immers juridisch strijd voeren met bijvoorbeeld de gemeente Utrecht en fiscaal aftrekbare donaties verwerven. Frans van der Hulst werd voorzitter en Dick Hartman secretaris. Andere bestuursleden waren naast – uiteraard – Theo de Ronde, de volkstuinders Rebecca Hartman, Wout Andriessen, Huub Hoefsmit, Coen van Kasteel, Martin de Groot en Jan Weggemans (later voorzitter). Ook ging de nieuwe stichting met huis aan huis acties donateurs werven om aan geld te komen en draagvlak te verbreden. Dat geld was nodig om de actie-kas goed gevuld te houden, o.a. voor bijkomende kosten van juridische procedures. Die procedures ging de gemeente natuurlijk niet subsidiëren. De Stichting had in Utrecht-Oost in korte tijd de financiële steun van meer dan 500 donateurs verworven. Het totale actiepakket en de vasthoudendheid van de actievoerders maakten indruk op de raadsleden.

Het roer gaat langzaam om

Ger Mik was destijds Wethouder van Ruimtelijke Ordening. Hij probeerde met een “structuurschets De Strook” lijn te brengen in de ruimtelijke ordening in de schil ten oosten van de oude stad. Voor Oost-Utrecht ging het om het gebied van de Berekuil tot en met De Uithof. Onderwijsvoorzieningen (universitair en HBO) werden geconcentreerd op De Uithof. Er moest een busbaan komen door de binnenstad (Nobelstraat/Biltstraat/Waterlinieweg/Archimedeslaan) langs Bloeyendael en in Rijnsweerd-Noord kwamen kantoren. De volkstuinen bleven in zijn visie bestaan en Park Bloeyendael werd deels ontzien. De stichting had daags voor de pers-presentatie van de structuurschets de hand weten te leggen op die ambtelijke nota en een “tegenpersbericht” opgesteld voor het gebied van de volkstuinen en het park (inclusief de zonering van de busbaan). Actiepunt was ook de geplande hoogbouw van de VSB naast de AMEV. Dit gebouw is nu – na het debacle van Fortis – het nieuwe provinciehuis. Verder werd er in de structuurschets nog aan de randen van het park geknaagd en was er geen visie op het onderhoud van het park.

De stichting ging consequent procederen tegen de afgifte van bouwvergunningen in de buurt van het park, omdat er nog geen bestemmingsplan was noch een ontwerp daarvan. Er was sprake van gelegenheidsplanologie. De Structuurschets kwam later en had nog geruime tijd een informele status. De strategie was om te stoppen met procederen als er geen kans op succes was, om verdere schade voor derden te beperken. Uit erkentelijkheid voor die gedragslijn hebben b.v. de accountants van Ernst & Young (hoogbouw naast het oude provinciehuis) aan het park de rode banken geschonken die er ruim 20 jaar hebben gestaan.

Steun bevolking blijft onmisbaar

Stads-blad 16-1-'90

PARK BLOEYENDAEL VOORLOPIG GERED

UTRECHT — Het college van B en W heeft op 19 oktober in de structuurschets Oostrand Utrecht voorgesteld het groen van park Bloeyendael, de Oostbroekselaan en het volkstuinpark 'Stadion' te behouden.

Dit is overeenkomstig de wensen van de actiegroep Bloeyendael, die zich vanaf mei dit jaar heeft verzet tegen plannen van ambtenaren om in het gebied nog meer kantoren te bouwen. De actiegroep bedankt iedereen die haar gesteund heeft. Het heeft geholpen. De uitwerking en de uitvoering van de plannen zullen nog jaren vergen. Daarom heeft de actiegroep zich omgezet in een 'Stichting Bloeyendael'.

De stichting zal de politieke besluitvorming en de uitvoering van de plannen nauwlettend volgen. Door diverse verkeersmaatregelen wordt het park toch nog bedreigd. De initiatiefnemers (en met hen velen) willen dat natuurpark en omgeving onaangetast blijven, dat Bloeyendael goed onderhouden wordt en dat het park zich verder kan ontwikkelen tot bijvoorbeeld een heemtuin.

Ook de komende jaren is de steun van de bevolking onmisbaar. Daarom wordt gevraagd de stichting te steunen. Wie minimaal ƒ 15,- (per jaar) overmaakt op giro 3446650 t.n.v. de penninmeester Stichting Bloeyendael is donateur. Men wordt dan als vriend van Bloeyendael via een bulletin geinformneerd over het behoud en het beheer van park en omgeving.

Door de besluitvorming van het college wordt het informatiecentrum aan de Oostbroekselaan gesloten. Ook de informatiestand op de Stadhuisbrug is vervallen.

ORGELCONCERT

UTRECHT — De Vereniging Oud-Utrecht organiseert op 17 november een orgelconcert in de kerk van de Evangelisch Lutherse Gemeente aan de Hamburgerstraat 9. Organiste is Marian Uylenhoet. Zij speelt o.a. een door J.S.Bach bewerkt' Vivaldi-concerto. Aanvang 15.00 uur.

De lokale politiek besloot de grens van de kantorenbouw te leggen bij de Galileïlaan. Natuurpark Bloeyendael en het terrein van de ATV Stadion bleven in principe zoals het was: een groen gebied. Dit was te danken aan de opstelling van wethouder Mik. Ook Lambert Koops, directeur Stadsbeheer, had veel begrip voor onze positie. Maar waakzaamheid bleef geboden. Zo wilde de dienst Stadsontwikkeling de buslijn naar de Uithof dwars door de vijver tussen provinciekantoor en de Waterlinieweg aanleggen in plaats van er om heen. Dit zou een minuut reistijd schelen! Na (weer) een bezoek aan de raadscommissie kon de Stichting Bloeyendael de berekeningen van de ambtenaren snel weerleggen. Ook was een interventie nodig om te voorkomen dat de (historische) tankwal langs de Waterlinieweg van al het groen werd ontdaan, zodat busreizigers letterlijk op het park konden neerkijken. Voorts hadden "lijnentrekkers" van de Stadsontwikkeling nog een idee om een fietspad dwars door het park aan te leggen en ook dat is na de nodige druk teruggenomen. Tenslotte zou de Galileïlaan (ten zuiden van het park) doorgetrokken worden naar de Waterlinieweg en hoofdafvoerroute van verkeer worden. Ook dat ging niet door. De Archimedeslaan werd een hoofdroute voor verkeer in beide richtingen.

Bloeyendael proeftuin voor de maatschappij

De Stichting Bloeyendael had de inspraaksubsidies meer dan verdiend. Herhaaldelijk moest men aan de bak en het heeft de gemeente Utrecht voor diverse (kostbare) miskleunen behoed. Al met al heeft Park Bloeyendael met zijn acht hectare in de periode 1990-1995 heel wat oefenmateriaal opgeleverd voor goed ambtenaarschap. De Stichting Bloeyendael heeft nu al 25 jaar lang bewezen dat – als de randvoorwaarden goed zijn – mensen best bereid zijn zich langdurig in te spannen voor de goede zaak. Mits de overheid ook zelf haar rol en taak goed en actief invult. De jarenlange samenwerking tussen de vrijwilligers van de stichting en de ”groene mensen” van de gemeente is een groot goed.

Denkend aan Bloeyendael zie ik, hoor ik, ruik ik, voel ik ...

Bloeyendael, het ontwerp

*Bij het veertigjarig bestaan van het park, tien jaar geleden dus, schreef de ontwerper landschapsarchitect **Hans Pemmelaar**, deze herinneringen aan de tijd van toen. Hij woont tegenwoordig in Friesland en is voornemens zijn park, waar hij dertig jaar niet is geweest, deze zomer te bezoeken.*

Een ontworpen park

Verbaasd waren ze, de bouwheren van de Fortisbank. Ik had me voorgesteld als de ontwerper van Bloeyendael. Mensen van Stichting Bloeyendael hadden hen doen geloven, dat het park als vanzelf vanuit een natuurlijk proces was verrezen.

Iemand met een groen hart

Stedenbouwkundige Con Hanekroot nam in het Bestemmingsplan Rijnsweerd de groene functies Volkstuinen en Wandelpark op. Con was een stedenbouwkundige met een groen hart. Rijnsweerd Noord was bestemd voor grote kantoren. Bloeyendael was het pauzepark.

Een “bom” onder de geijkte groenaanleg

Louis G. Le Roy uit Oranjewoud bij Heerenveen had in de jaren ’60 met zijn visie *Natuur Inschakelen* een bom gelegd onder de groenaanleg van plantsoenendiensten. Wie van zijn visie kennis nam, kon nooit meer doorgaan in het oude stramien. Le Roy werd niet zo maar gevolgd. Wel werden er op allerlei niveaus relaties gezocht met ecologie bij groenontwerpen. Mijn generatie groene landschapsarchitecten, van de Amsterdamse Akademie voor Bouwkunst, ontwikkelde een ontwerpbenadering, waarin Beeld, Functie en Natuur een evenwaardige rol speelden. Bloeyendael is daarvan een product, naast het park de Uithof in Den Haag van Egbert Schuttert en het Dorpsbosje van Ten Boer in Groningen, van Jos Jacobs. Mijn vrouw Mariske Pemmelaar ontwierp destijds recreatiegebied Het Twiske bij Landsmeer, nu Natura 2000-gebied.

Natuurontwikkeling

Dr Londo van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer in Leersum onderzocht de invloed van bodemsoorten op vegetaties. Daarvoor waren diverse bodemsoorten in posities t.o.v. elkaar aangelegd. Hiermee toetste hij de theorie van de ecoloog Chris van Leeuwen. Arme grond hoog en rijke grond laag geeft een grotere soortenrijkdom. In het Bloeyendaelontwerp, dat in 1975/76 ten uitvoer is gebracht, zijn lessen hieruit toegepast.

Een terrein uitgesneden tussen grote wegen en grote kantoren

Fort de Bilt, de Offerhausweg, met de Grift waren een sterk ruimtelijke gegeven. De ruimtelijke inrichting moest zich daarop richten. Ik wilde Bloeyendael bewust een op zichzelf staand karakter geven. Een park voor de bewoners van Utrecht. Niet alleen maar voor de werknemers van de AMEV. De mensen moesten het park beschouwen als iets dat “eigen” is. Het eigene van het park wilde ik voor een groot deel uit het terrein zelf oproepen. De Biltsche Grift had een slechte waterkwaliteit. Daarom besloot ik het interne water af te dammen. Vanuit de pas aangelegde Galileïlaan had men puin en grond gestort. De wilde stort had het bestaande slotenpatroon gespaard.

Meer kantoren

Het Utrechts Ontwikkelingsbedrijf wilde in 1990 het volkstuincomplex en Bloeyendael als zichtlocaties langs de wegen bebouwen. Binnen het apparaat stond ik met mijn weerstand alleen. De voorzitter van de volkstuinvereniging belde me op het werk. Hij moest zijn leden het slechte nieuws gaan brengen. Van bebouwing van Bloeyendael wist hij nog niets. Toen verscheen een artikel over het bouwvoornemen in het *Utrechts Nieuwsblad*. De weerstand vanuit Utrecht Oost was overweldigend. Achter “elk spillenboompje” bleek een inwoner te staan.

Het Ontwikkelingsbedrijf heeft het intrekken van hun plan nog lang onterechte inmenging genoemd. Ik las dat jaren later in een onderzoeksrapport over bedrijvenlocaties en groen van het Ministerie van VROM. Bij de afdeling Stedenbouw zagen sommigen mij als heimelijke aanvoerder van een burgerlijke opstand. Ik heb dat maar zo gelaten.

Hans Pemmelaar

Bloeyendael, de gidsjes

In de loop van de tijd zijn er diverse gidsjes met wandelingen en informatie over het park uitgebracht.

De eerste dateert van 1982. Op de foto overhandigt Dick Stiemer (rechts) hoofd van de gemeentelijke afdeling openluchtrecreatie en groenvoorziening het eerste exemplaar van de natuurpadgidsen Bloeyendael en Rhijnauwen/Amelisweerd aan wethouder Cees Pot.
Deze foto van Jaap de Boer en verscheen in het *Utrechts Nieuwsblad*.

Momenteel zijn de andere hieronder afgebeelde boekjes in gebruik. Verder is er de wandelapp. Deze is ontwikkeld in samenwerking met IVN en kan worden gedownload via de app stores van Google Play en Apple Store en staat ook op onze website www.bloeyendael.nl/wandel-app/.

Bij de buren

De natuur naar de stad trekken

Destijds is overeengekomen dat Bloeyendael door de Gemeente Utrecht samen met de vrijwilligers van het park beheerd zou worden. Die samenwerking komt het meest tot uitdrukking in de contacten met het team Groenbeheer van wijkpost Oost.

De ploeg bestaat uit voorman Rob Dijksterhuis, Peter ten Broeke en Ronald van Overbeek. Plus de man waar het in dit verhaal omgaat: **Marcel Spijker**. Frans Thijssen ging onlangs met pensioen. Marcel werkt al dertig jaar bij de gemeente. Hij is hovenier en begon in 2002 bij Oost. Met zijn ploeg is hij verantwoordelijk voor het groenbeheer van Utrecht Oost en dat zijn aardig wat vierkante kilometers. Het Wilhelminapark, het Rosarium en niet te vergeten Bloeyendael vallen er onder. In ons park zijn de mannen van de gemeente met name in de winter en het voorjaar actief met snoei- en zaagwerkzaamheden. Een groot deel van de wilgenbomen wordt dan geknot. Maar ook het struweel wordt bijgehouden. Ieder voorjaar krijgt de meidoornhaag die langs de heemtuin loopt een grote beurt.

Toen Marcel begon was zijn ploeg ook betrokken bij het hooien. Samen met de vrijwilligers, op zaterdag en doordeweekse avonden. Toen de vrijwilligers het hooien helemaal overnamen bleef alleen Marcel over. Hij zorgde voor het vervoer, want Boer Dirk met zijn paard en wagen waren nog niet op het Bloeyendaeltoneel verschenen. Marcel reed op een kleine tractor van de gemeente: de Kubota. Ook bij het takkenslepen in januari was hij present. De gemeenteambtenaar bewaart goede herinneringen aan beheerder Theo de Ronde. "Als je hem wat beter kende kon je er goed mee omgaan". In november liepen ze altijd met Theo door het park om met een spuitbus aan te geven wat er qua snoeiwerk van de bomen zoal aangepakt moest worden en dat gaf altijd hele discussies.

Marcel vindt de diversiteit van landschappen, die je in het park tegenkomt, erg interessant. Wilgenlaan, Heemtuin, Essenbos. Hij werkt graag samen met de vrijwilligers. "Bloeyendael trekt de natuur naar de stad". En dat spreekt hem aan, want hij houdt van de natuur. Eigenlijk had hij boswachter willen worden.

Jan Heijmans

Nieuwe parkbewoner

50 jaar na de aanleg van het park kunnen we een nieuwe bewoner verwelkomen. Hij of zij heeft een kleine burcht gebouwd en er zijn territorium gevestigd. Ondanks verschillende pogingen met een wildcamera hebben we het schuwe beest nog niet kunnen fotograferen.

Sporen

De eerste tekenen begin dit jaar waren enkele holen die in korte tijd ontstonden, en die te groot waren voor konijnenholen. Daarna vonden we een groter hol, dat in korte tijd uitgebreid werd met een paar pijpen. De bewoner liet en laat graafsporen na in de heemtuin en langs de paden, waar ze goed zichtbaar zijn voor aandachtige wandelaars

Typisch

De das (Meles meles) is een schuw nachtdier, en met 65-80 cm (kop-romp) de grootste marterachtige. Met zijn kleine ogen is zijn gezichtsvermogen beperkt. Zijn neus is zijn kompas. Hij ruikt 700 maal beter dan wij dat kunnen. Ook zijn gehoor is uitstekend, en waarschijnlijk kan hij ook het ultrasone geluid van kleine knaagdieren horen, die ook op zijn menu staan. Regenwormen vormen zijn belangrijkste voedselbron.

Herkomst en toekomst

Met grote waarschijnlijkheid heeft de Meles meles zijn weg gevonden vanaf de dassenburcht in Sandwijck over de Grift en onder de A27 door. Zijn/haar huidige hol is relatief klein en de ruimte voor uitbreiding in het park lijkt beperkt. Wellicht is deze burcht een tijdelijke foerageerburcht, en is het voedselaanbod in het park onvoldoende voor een grotere burcht. In Sandwijck is het deel met de dassenburcht ontoegankelijk voor bezoekers. Dat is in Bloeyendael niet te realiseren. We moeten dus afwachten of de nieuwkomer een gast blijkt of een blijver, en of die wellicht nog een partner vindt.

Groei populatie

In 1983 waren er in het gebied tussen Hilversum, Soest, Zeist en Utrecht nog slechts enkele dassen overgebleven. Door een herstelplan, waarvan faunapassages een belangrijk onderdeel waren, en het uitzetten van een 15- tal dassen van elders, groeide de populatie voorspoedig tot 137 hoofdburchten (telling 2021).

Paul Brassé

Bron: Zoogdiervereniging

Open dagen	DATUM	TIJD
Heemtuin open	*Dinsdag 1 september*	*12.00 – 14.00*
Open zondag	*Zondag 13 september*	*13.00 – 17.00*

Jaarlijks ontvangt Natuurpark Bloeyendael vele bezoekers. Door de week is de groene oase wandelgebied voor veel kantoormensen en buurtbewoners. Er zijn **excursies** en **open dagen**. Deze gastvrijheid begon al meteen bij het ontstaan, zoals uit het hiernaast afgebeelde krantenknipsel uit de jaren ’90 blijkt.

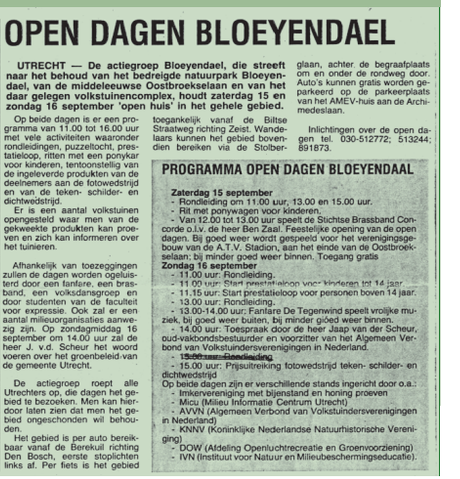

OPEN DAGEN BLOEYENDAEL

UTRECHT — De actiegroep Bloeyendael, die streeft naar het behoud van het bedreigde natuurpark Bloeyendael, van de middeleeuwse Oostbroekselaan en van het daar gelegen volkstuinencomplex, houdt zaterdag 15 en zondag 16 september 'open huis' in het gehele gebied.

Op beide dagen is er een programma van 11.00 tot 16.00 uur met vele activiteiten waaronder rondleidingen, puzzeltocht, prestatieloop, ritten met een ponykar voor kinderen, tentoonstellig van de ingeleverde produkten van de deelnemers aan de fotowedstrijd en van de teken- schilder- en dichtwedstrijd.

Er is een aantal volkstuinen opengesteld waar men van de gekweekte produkten kan proeven en zich kan informeren over het tuinieren.

Afhankelijk van toezeggingen zullen de dagen worden ogeluisterd door een fanfare, een brasband, een volksdansgroep en door studenten van de faculteit voor expressie. Ook zal er een aantal milieuorganisaties aanwezig zijn. Op zondagmiddag 16 september om 14.00 uur zal de heer J. v.d. Scheur het woord voeren over het groenbeleid van de gemeente Utrecht.

De actiegroep roept alle Utrechters op, die dagen het gebied te bezoeken. Men kan hierdoor laten zien dat men het gebied ongeschonden wil behouden.

Het gebied is per auto bereikbaar vanaf de Berekuil richting Den Bosch, eerste stoplichten links af. Per fiets is het gebied toegankelijk vanaf de Biltse Straatweg richting Zeist. Wandelaars kunnen het gebied bovendien bereiken via de Stolberglaan, achter de begraafplaats om en onder de rondweg door. Auto's kunnen gratis worden geparkeerd op de parkeerplaats van het AMEV-huis aan de Archimedeslaan.

Inlichtingen over de open dagen tel. 030-512772; 513244; 891873.

PROGRAMMA OPEN DAGEN BLOEYENDAAL

Zaterdag 15 september
- Rondleiding om 11.00 uur, 13.00 en 15.00 uur.
- Rit met ponywagen voor kinderen.
- Van 12.00 tot 13.00 uur speelt de Stichtse Brassband Concorde o.l.v. de heer Ben Zaal. Feestelijke opening van de open dagen. Bij goed weer wordt gespeeld voor het verenigingsgebouw van de A.T.V. Stadion, aan het einde van de Oostbroekselaan; bij minder goed weer binnen. Toegang gratis

Zondag 16 september
- 11.00 uur: Rondleiding.
- 11.00 uur: Start prestatieloop voor kinderen tot 14 jaar.
- 11.15 uur: Start prestatieloop voor personen boven 14 jaar.
- 13.00 uur: Rondleiding.
- 13.00-14.00 uur: Fanfare De Tegenwind speelt vrolijke muziek, bij goed weer buiten, bij minder gioed weer binnen.
- 14.00 uur: Toespraak door de heer Jaap van der Scheur, oud-vakbondsbestuurder en voorzitter van het Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland.
- ~~15.00 uur: Rondleiding.~~
- 15.00 uur: Prijsuitreiking fotowedstrijd teken- schilder- en dichtwedstrijd

Op beide dagen zijn er verschillende stands ingericht door o.a.:
- Imkervereniging met bijenstand en honing proeven
- Micu (Milieu Informatie Centrum Utrecht)
- AVVN (Algemeen Verbond van Volkstuindersverenigingen in Nederland)
- KNNV (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging)
- DOW (Afdeling Openluchtrecreatie en Groenvoorziening)
- IVN (Instituut voor Natuur en Milieubeschermingseducatie).

Fotowedstrijd 50 jaar Bloeyendael

Maak een foto van de pracht van Bloeyendael!

Je mag 5 foto’s (.jpg formaat) van maximaal 4 MB insturen

Vertel bij elke foto waarom je hem hebt gemaakt

Inzenden kan t/m 29 augustus 2026 via fotowedstrijd@bloeyendael.nl

kijk ook op bloeyendael.nl/fotowedstrijd

BLOEYENDAELFEEST 26 SEPTEMBER

50 jaar

Natuurpark Bloeyendael

ACTIVITEIT	DATUM	TIJD
Nazomerhooien	*Zaterdag 19 september*	*10.00 – 16.00*
Nazomerhooien	*Zaterdag 3 oktober*	*10.00 – 16.00*
Klussendag	*Zaterdag 10 oktober*	*10.00 – 16.00*
Bladharken	*Zaterdag 31 oktober*	*10.00 – 16.00*
Bladharken	*Zaterdag 14 november*	*10.00 – 16.00*

50 jaar

Natuurpark
Bloeyendael

Havikskruid

Stichting Bloeyendael
Archimedeslaan 1
3584 BA Utrecht

www.bloeyendael.nl

NL74 INGB 0003 4466 50

Tel. 06 4500 5700